

מאמר דניאל

העלון טעון גניזה, אין לקרוא בזמן התפילה!

פרשת וישלח

זמני השבת

ר"ת	יעיאת שבת	כניסת שבת	הזמנים ליום שבת "אור החיים"
17:45	17:13	16:02	ירושלים
17:40	17:09	16:18	ת"א
17:39	17:09	16:17	חיפה
17:44	17:13	16:22	באר שבע

שבת שלום ומבורך!

"הצילני נא מיד אחי מיד עשו" – אם מסתכלים על בקשתו של יעקב אבינו, מתעוררת שאלה, מדוע יש כפילות לשון בתפילתו של יעקב אבינו? הרי ידוע שעשיו הוא אחיו, הרי יש לו רק אח אחד, אז מדוע לא מספיק להגיד "הצילני נא מיד אחי", מדוע להוסיף "מיד עשו"? ומתוך אור החיים הקדוש, שאכן יעקב התכוון בתפילתו כנגד שני הכוחות שהיו לעשיו. האחד מצד זה שהוא בנו של יצחק (ואז זכותו של אביו יצחק תעמוד לו לנצח את יעקב). והכוח השני - גודלו וכוחו של עשיו כגיבור מלחמה. ולכן התפלל יעקב אבינו שתי תפילות, האחת שלא תעמוד לעשיו זכות אבות וזה מה שאמר: "הצילני נא מיד אחי". והתפילה השנייה היא כנגד כוחו של עשיו "מיד עשו".

ופירוש נוסף, פחד יעקב אבינו, שעשיו יתנהג עמו "כאחיו" ויראה לו פנים שמחות ואוהבות כלפי חוץ, אך אחר כך בהפתעה יתקפהו. ולכן ביקש יעקב רחמים, הצילני נא "מיד אחי", שמא יתנהג איתי כאח, ואז יתקוף אותי בסתר. והבקשה השנייה, "מיד עשו" שמא יבוא במלחמה גלויה ויתקוף אותי כגיבור מלחמה. וניתן עוד לפרש שעל האדם לדעת לפרט בתפילה, וכמו המעשה על יהודי שעלה לירושלים ובדרך התעייף. ולכן ביקש מה' שישלח לו חמור. עבר שם שר חשוב שאתונו המליטה עייר. אמר ליהודי בוא הנה, קח את העייר על הכתפיים ותעלה לירושלים. היהודי ביקש חמור (כדי לרכב עליו), אך קיבל חמור (כדי לסחוב אותו על גבו) וזאת משום שלא פירט בתפילתו.

"ויירא יעקב ויצר לו", פירש רש"י ויירא שמא יהרג, וייצר לו שמא יהרוג הוא את אחרים. וקשה, מדוע חשש יעקב פן יהרוג את עשו? הרי נאמר הבא להורגך השכם להורגו. וכדי לענות על כך, נביא משל מאת מרן הקדוש מופת הדור, הגאון הרב עובדיה יוסף צצוק"ל, זכותו תגן עלינו. משל למלך בצרפת שהיה לו יועץ חכם שקורא במזלות ורואה את העתיד. יום אחד דיברו כמה אנשים רע על היועץ מתוך קנאה והעלילו למלך שהיועץ מתכנן מאחורי הגב להרוג אותו. גזר המלך לקרוא מיד לחוזה בכוכבים ליועץ. כאשר הגיע היועץ שאלו המלך: "תגיד לי את יום מותך" לפתע ראה היועץ בכוכבים שהוא עתיד למות והמלך מתכנן להורגו. חשב מה לעשות ולפתע צץ במוחו רעיון. חזר למלך בפנים עצובות. שאל המלך מדוע הוא עצוב, ואמר לו "המלך מרחפת מעל ראשי סכנה גדולה ביותר, אבל מעל המלך מרחפת סכנה גדולה עוד יותר." המלך לא הבין את פשר הדברים וביקש מהיועץ שיסביר לו. "אני לא מודאג מפני מותי. אני מודאג מפני שראיתי ששלושה ימים לאחר שאני מת, אתה המלך תמות אחרי...". המלך נבהל ומיד מאותו רגע, לא רק שביטל את הגזירה להרוג את היועץ, אלא גם הפקיד שומרים שיגנו וישמרו על היועץ מכל משמר. ועל זה נאמר "החכמה תחיה את בעליה". ואם כך אפשר לענות על השאלה ששאלנו הרגע, רבקה מתנבאת נבואה שאומרת לה שיעקב ועשו ימותו באותו יום. "למה אשכול גם שניכם יום אחד" ולכן פחד יעקב כי פחד שמא ייהרג. ויצר לו, פחד שעשיו ימות, כי אם עשיו ימות גם הוא עצמו ימות. עוד תירוץ, רבי מאיר נקרא אחרים ומכיון שרבי מאיר יצא מנירון קיסר שהיה מצאצאי עשיו, לכן היה ירא יעקב שמא יהרוג את עשיו ולא יוכל לצאת ממנו רבי מאיר. וכך גם היה עם משה רבנו שהרג את המצרי - "וירא כי אין איש", כלומר לא עתיד לצאת ממנו איש קדוש וחשוב.

"אל תטעה בין שברון לב לבין עצבות ודיכאון. דיכאון הוא כעס ותלונה נגד הבורא משום שלא נתן לך את מבוקשך. אך שליבך שבור, דומה אתה לילד קטן הבוכה משום שאביו נמצא רחוק ממנו." (רבי נחמן מברסלב).

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

שמעון בן עיישה	גרשון בן רחמה	אורלי בת סעידה
יצחק בן רחל	אהרון בן חזלה	נוריה בת נעימה
דוד בן נטע	חי בן ירדנה	קוקב בת אביגיל
יקותיאל בן שושנה	חנניה בן אסתר	אינס בת מרים
דוד בן אוריית	יהושוע בן תמו	חדווה בת מסעודה
אליהו בן רחל	יוחנן בן בסקי	ציפורה בת רבקה
	נתנאל בן אורלי	ז'נין בת מזל
	ישראל בן נזי	שרה בת זילפה
	יעקב בן סעידה	אליס עישה בת סימי

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	כ" כסלו	כ"א כסלו	שישי	שבת	כ"ב כסלו
פטירת הצדיק: ר' יוסף יוזל הורביץ	פטירת הצדיקים: ר' ברוך ממזיב'וז' ר' אברהם בן הרמב"ם ר' מכלוף עידן	פטירת הצדיק: ר' דב- בער המגיד ממזריטש חג הגאולה בחסידות	פטירת הצדיקים: ר' צבי פסח פרנק ר' ברוך מויזניץ ר' בנימין זאב וולף	פטירת הצדיקים: האדמו"ר מקרלין ר' יוחנן ר' רפאל ברדוגו	פטירת הצדיק: ר' דוד מנברדוק	פטירת הצדיק: ר' חיים קיסר	פטירת הצדיק: ר' דוד מנברדוק	כ"ג כסלו	כ"ד כסלו

מתורתו של הרב הגאון יורם מיכאל אברג'ל

אמרי נועם

בצור ירום

עיקר כוונתו של יעקב אבינו בתשובתו לנשו, "יעבר נא אדני לפני עבדו..." (בראשית לג, יד), וסירובו המוחלט ללכת יחד עם נשו, זה משום שכל עבודתו של יעקב אבינו עלי האדמות הייתה לדאוג לקדושת ילדיו, ועל כן לא היה מוכן בשום אופן ללכת יחד עם נשו בדרך, כדי שילדיו לא ילמדו מדרכיו וממעשיו המקולקלים של נשו הרשע. ומכך צריך כל אדם ללמוד עד כמה יש לו לשמור את צעדיהם של ילדיו היקרים, ולדעת בכל עת ובכל שעה היכן הם נמצאים ועם מי הם הולכים, ומי הם חבריהם. אסור להסתפק בכך שהילד אומר "אני הולך לחבר פלוני" וכל כיוצא בזה. אלא צריך לדעת בדיוק לאן הוא הולך והיכן הוא יהיה, ומתי הוא יחזור כדי שלא ייפול חלילה במקומות לא רצויים. וכשם שאסור לשומר העומד על משמרתו להירדם, כך צריך כל הורה להיות עירני ביותר לכל מה שנעשה עם ילדיו בכל רגע ביממה, ולדעת מה הם עושים והיכן הם נמצאים וכו'. אסור לנו לשכוח, שהתכלית שלנו עלי האדמות היא להעמיד בעולם זרע קודש. מבחינתנו זוהי המשימה היקרה והחשובה ביותר שהוטלה עלינו בעולם הזה. ועליה צריכים אנו לתת את הדעת ומלוא תשומת הלב, ולזעוק לה' יתברך ללא הרף שנצליח לעמוד בה בכבוד. שאר ענייני העולם הזה חולפים ועוברים וכלל לא צריכים להטריד אותנו. אם תהיה לנו יותר פרנסה או פחות פרנסה זה כלל לא חשוב – אך בעניין חינוך הילדים אסור לנו להפסיד. לכן צריך כל אדם להרבות בתפילות ותחנונים לפני ה' על זרעו שיזכו כולם להיות שלמים ביראתם וקדושתם, ולא יסורו חלילה מדרך ה' כל ימיהם. ובכל עת רצון יתפללו על כך כל אב ואם. טוב ונכון לקרוא בכל יום את התפילה הנפלאה שחיבר השל"ה הקדוש - על עניין חינוך הילדים.

כלומר, כאשר המילים של התורה נאמרות באמת ובצדק, בלי פנייה ובלי נגיעה, בכוחן להגיע עד רישא דחיי עלמין. אם כך, איך אפשר לבקש מאחד כזה שיחזיק את עצמו כרשע, כאשר בעקבות זה חס ושלום הוא יהיה שרוי בעצבות! ובמצב זה וודאי שלא יהיה לו שום חשק לעבוד את ה' (התירוץ על זה הוא בפרק ל"א ובסוף פרק ל"ד).

מספרים על המהרי"ל דיסקין ששלוש שעות אחרי שהיה מסיים תפילת שחרית, אי אפשר היה עדיין להסתכל בפניו, שהיו אדומות כמו אש מהשמחה של התפילה. כלומר הוא היה כלי כל כך מכובד נקי וטהור, שהתפילה שהיה מתפלל בשמחה עצומה היתה משאירה כמין לפיד אש על פניו. כשאבי הניח תפילין – הפנים שלו היו מאירות כמו השמש, עד שכבר רבו גער בו "מה קורה איתך?" אמר לו "תפילין קא מנחנא, מה אני יכול לעשות? כבודו יבין אותי, אני רק מניח תפילין, אני מתחיל לראות אלוקות".

אבל יש כאלה שהתפילין גורמים להם צער, והם מחכים מתי הם יוכלו לחלוץ אותם. אצל הצדיק התפילין הם ככתר על ראשו ופאר ועטרה עליו. ואצל אחרים, כתוב בתיקוני זוהר, לבינוניים ציצית ותפילין אינן כשור לעול וכחומר למשאו, ובשבת אתמר בהון "למען ינוח שורך וחמורך". (שמות כ"ג), לרשעים אינן קשורא לכל מקטריגין דילהון. וביאר בספר ליקוטי הלכות (הלכות שילוח הקן הלכה ד אות י) מי שהוא אפילו למטה מעשייה דהיינו שהקליפות שלמטה מעשייה עדיין נאחזים בו, הוא צריך להתעטף בציצית ולהניח תפילין וכו'. והם מקדשין אותו בכל פעם שיזכה בחייו או על כל פנים לאחר מותו לגרש ולבטל אלו הקליפות ולהתקדש בקדושת המצוות שזכה לקיים ולקבל חלקו לעולם הבא, עד כאן. כמוכן שזהו דבר גרוע להרגיש שהתפילין הם לצורך זה, אלא אדם שמניח תפילין צריך להרגיש "כי שם ה' נקרא עליך" (דברים כ"ח), וזו זכות גדולה.

הליכותיו והנהגותיו בקודש של סידנא בבא סאלי

בשנת תשי"ז כשחזר הבבא סאלי למרוקו, הזמין שני ספרי תורה אצל הסופר החשוב הרב החכם והוותיק ר' יעקב סבאג זצ"ל מהעיר זירף, ספר תורה אחד לשם מור אחיו עט"ר ר' דוד זיע"א, וספר אחד לשמו. בארפוד, נהגו להתפלל במשך כל השבת הראשונה בביתו של מי שהקדיש ספר תורה, ושם היו קוראים בספר החדש, ורק אחר כך במוצאי שבת קודש, היו מביאים את הספר לבית הכנסת ברוב פאר והדר. הרב הגאון, מסעוד מלול זצ"ל, סיפר שכאשר הקדיש יבא עזיזי בן חמו ספר תורה, היתה זו שבת שירה, ור' מסעוד היה הקורא בתורה. לשירת הים, עלה יהודי שקרא בתורה בעצמו, אך לא שת ליבו לאות י' היתירה שהיתה במילה "זה אילי ואנחוו". רבי מסעוד ראה את השגיאה ואף על פי כן שתק ולא דיבר, כדי שלא להשבית את שמחת המשפחה, בסוף התפילה נקפו אותו מצפוניו על מה שעשה, והוא רץ מהר לבית הבבא סאלי, כדי לספר לו על מה שקרה. כשראהו הבבא סאלי נתן לו מיד כוס מים מלאה ערק וביקשו שיעשה קידוש. ורק אחרי הקידוש שמע הבבא סאלי את המעשה שאירע, הבבא סאלי חיזק את נפשו ועודדו, שיש פוסקים הסוברים שעל חסרות ויתרות שאינן נרגשות (לא מרגישים בהם) בקריאה אין מחזירים ספר תורה למקומו, ויש לו על מה שיסמוך, ומיד בצאת השבת, הלך הבבא סאלי לראות את הטעות והורה לרבי מסעוד כיצד לתקנה.

רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב

מלך אחד שלח את בנו למרחקים ללמוד מדע וחוכמה. לאחר שנים, חזר הבן מלומד אל ארמון המלך. יום אחד ביקש המלך מבנו להרים אבן גדולה וכבדה ולשאתה אל מרומי הארמון. מחמת גודלה ומשקלה של האבן, לא עלה ביד בן המלך להרימה. הצטער הבן צער גדול על כי אין ביכולתו לקיים את רצונו של אביו. בראות המלך את בנו שרוי בעצבות פנה ואמר לו, "היעלה על דעתך, בני, כי אצווך לעשות דבר כבד וקשה שכזה? כוונתי הייתה כי תשבור את האבן לחתיכות קטנות וכך תעלה אותה מעט מעט אל הארמון". על כמה רצונות החלטנו לוותר כאשר המחשבה המוטעית "הכל או לא כלום" הובילה אותנו אל הלא כלום? אומנם להרים או לעשות הכל, כבד ולעיתים אף בלתי אפשרי, אך בעזרת התבוננות נוספת, עמוקה יותר, נגלה כי אם נתאים את עצמנו אל קצב ומשקל המשימה – נצליח.

גם אתם יכולים להיות שותפים בזיכוי הרבים!

לקבלת העלון באיזור מגוריכם, ולהקדשת שם להצלחה, רפואה או לעילוי נשמת יקירכם ולהיות שותפים בזיכוי הרבים. צרו קשר במס': 0523458725

הבעל שם טוב הקדוש

ר' ניסן נמנה עם מעגל החסידים הנסתר, עוד בטרם יצאה והתפרסמה החסידות באופן רשמי לאור העולם. פעם אחת כשעמד לשוב לביתו, קרא לו הבעל שם טוב הקדוש לחדרו. הבין ר' ניסן כי הוא עומד לקבל משימת שליחות כלשהי. זו לא היתה הפעם הראשונה שרבו הטיל עליו שליחויות שונות, והוא כבר הכיר את המצב הזה. אבל הבעל שם טוב, טרם הטיל את שליחותו, פתח בדברי תורה על הפסוק "יורדי הים באניות, עושי מלאכה במים רבים". פניו של הבעל שם טוב היו רציניות ועיניו נעצמו מפעם לפעם. הוא פירש לר' ניסן כמה פירושים על משפט זה, ולבסוף סיכם "יש נשמות מיוחדות בעולם הזה שמלאכתן במים – המשימה שלהן היא לשחות בין זרמי המים ולהציל את הנשמות הטועות מטביעה". הבעל שם טוב נטל משולחנו מעטפה סגורה ומסרה לר' ניסן. "בעוד זמן מה יגיע החורף, והנסיך הנכבד בנדיקט יגיע כדרכו מידי שנה לשהות תקופה קצרה באחוזתו שבהרקי. יחד עימו יבוא ידידו הטוב פייר לואי, ובכן ביום השני לבואם, תפתח את המעטפה הזאת ותדע את אשר כתוב בה, תעשה". ר' ניסן נפרד מרבו והלך לדרכו. הנסיך בנדיקט היה נסיך נכבד ואצילי שנהג ביהודים בהגינות וכבוד רב. בצעירותו למד באקדמיה יוקרתית בצרפת ושם הכיר את חברו הטוב פייר לואי, החברות ביניהם התהדקה במהלך השנים, הנסיך לא ידע כי החבר האהוב עליו אינו אלא יהודי, לאמיתו של דבר, גם פייר לואי לא ידע זאת. פייר לואי נולד להורים יהודים, אף על פי שאימו רצתה כל כך לחנכו כיהודי לכל דבר, אביו הקשווה התנגד לכך נמרצות ודעתו היא שקבעה. הוא דאג להטמיע את בנו בחברת הגויים ולהסוות כל רמז חיצוני ליהדותו. כך גדל הנער מבלי שהוא ואף אחד ידע שהוא יהודי. הנסיך חיתן את פייר לואי עם אחת מבנות משפחתו והוא החל לנהל את אחת אחוזותיו. ר' ניסן הגיע להרקי בעיצומו של חודש כסלו, בעיירה התכוננו לבואו של הנסיך ופמילייתו. החנוונים וכל הסוחרים הצטיידו במיטב סחורותיהם והכל היה מוכן לקראת בואו של הנסיך. גם ר' ניסן הכין את המעטפה וחיכה ליום השני, לפתוח אותה כמצוות הבעל שם טוב. הנסיך ופייר לואי הגיעו להרקי. הם התקבלו בקבלת פנים חמה במיוחד, ופנו למסע הציד הידוע ביערות של הרקי. אולם מה שאירע בסוף היום, השכיח לגמרי את אירועי השמחה וקבלת הפנים החמה. כאשר חזרו הנסיך וקרוביו ממסע הציד, נתקל הנסיך במפתן ביתו ונפל ארצה. בעת נפילתו נחבט אקדחו האישי וכדור נפלט מתוכו ופגע בגופו של הנסיך. הרופא הצמוד של הנסיך לא הצליח לעצור את שטף הדם וגם לא להשיב את הכרתו של הנסיך. שליחים בהולים יצאו אל הכפרים לחפש רופאים מומחים שיצילו את הנסיך. אפילו היהודים הצטערו מאוד והתכנסו בבתי הכנסת לתפילה מיוחדת. אלא שכלום לא עזר. בבוקר, מיהר ר' ניסן לפתוח את המעטפה כפי שציווה הבעל שם טוב, ובמכתב היה כתוב בדיוק כיצד לרפא את הנסיך. ר' ניסן פעל בהתאם להנחיות, ורקח תרופה מיוחדת עבור הנסיך. ר' ניסן, מתוח ונרגש יצא במהירות לכיוון אחוזת הנסיך. למראה היהודי עטור בזקן ופאות, השתוממו כל באי הבית. פייר לואי היה האיש שעצר את ר' ניסן ליד הכניסה וביקש לברר את מבוקשו. כששמע את תשובתו, שילח לעברו מבט בוז "מהר להסתלק מכאן". הורה לו בתנועת יד מזלזלת, "אל תשוב הנה לבלבל את מוחנו, בשעה שיקרינו מוטל על ערש דווי". באותו שניה, חלף במקום בכיר מהרופאים שסבבו את מיטת הפצוע. הוא קלט את המתרחש, וביקש להתרשם מהתרופה של ר' ניסן. הרופא קבע "ממילא אין לנו כל סיכוי להצילו כל הרופאים התייאשו". פייר לואי הסכים לר' ניסן להיכנס ולנסות את מזלו. ר' ניסן פעל בדיוק לפי ההוראות שרשם הבעל שם טוב, מעת לעת היה מסתכל במכתב ובודק שהוא פועל נכון. כל אותה שעה, עקבו מיטב הרופאים שנכחו במקום וכל יתר בני הבית, בהתפלאות וסקרנות, אחר ר' ניסן. חלפה שעה מאז טיפולו של ר' ניסן בנסיך, וכבר ניכרה הטבה במצבו. חומו הגבוה ירד, וככל שהוסיף הזמן הלך והשתפר מצבו פלאים. כעת כולם ניגשו בהערצה לר' ניסן, הם הסתכלו עליו כמלאך קדוש ומושיע, "מהיכן נטלת את תרופת הפלאים הזאת?" שאלו כולם. ר' ניסן השיב להם ולנסיך "את ההדרכה להכנת התרופה קיבלתי ממורי ורבי צדיק ועושה נפלאות המתגורר במז'יבז' ושמו רבי ישראל בעל שם טוב. אך לא כזה הסתיים הביקור, כעת בא תור החלק השני של השליחות, זה שהוטל על ר' ניסן בהמשך למכתב זה. הוא קרא הצידה לידידו הקרוב והטוב של הנסיך בנדיקט, פייר לואי. וההמשך בשבוע הבא..

הרב הגאון הרב ישראל אברג'ל שליט"א

רבותינו הקדושים הקדמונים מאז ומעולם היו נזהרים שלא לומר דבר לעם ה' ולא להורות שום הלכה או הנהגה אם הם בעצמם אינם שלמים בה. ופירש עטרת ראשנו אדונינו אבינו מורינו ורבינו, הגאון החסיד הרב יורם מיכאל אברג'ל זצוק"ל, כי זהו סוד "הוא היה אומר" המובא במסכת אבות, והיינו הוא כלומר מה שהוא שלם בו, אותו הוא היה אומר, ואתו היה יכול להורות לרבים. ולפי זה צריך להבין מדוע דווקא התנא הקדוש יהודה בן תימא הוא היה אומר את המשנה הזאת ולא חכמים אחרים. ועוד צריך ליתן את הדעת מדוע נקט התנא לשון אביך שבשמיים שהיא לשון נדירה, ולא כתב לעשות רצון הקדוש ברוך הוא וכדומה. ולצורך הבנת הדברים וקירובם אל השכל, נקדים כמה הקדמות, וה' יאיר עינינו בתורתו אמן. והוא על פי המבואר בספר "שער הפסוקים" (פרשת ניצבים סימן כט), לקדוש השם מכובד רבינו האר"י זיע"א, כי ארבע אותיות שם הקדוש הוי"ה ברוך הוא מכוונות כנגד ארבע מידות שבהן ידבק האדם. והן: יראה – כנגד אות י' שבשם, אהבה – כנגד אות ה' ראשונה שבשם, תורה – כנגד אות ו' שבשם, ומצוה – כנגד אות ה' אחרונה שבשם, כמבואר בזוהר הקדוש. וזה לשונו: כבר ידעת כי ארבע אותיות הוי"ה ברוך הוא, שהם: אהבה, יראה, תורה, מצוה. ואומנם יראה ואהבה הם בלב, ולכן נקראים "הנסתרות". אבל תורה ומצוה הם נקראים "הנגלות", עד כאן. וכן יש לדעת, כי יעקב אבינו עליו השלום, כל ימי חייו עבד בכל כוחו על ארבעה דברים הללו שהם "תורה, אהבה, יראה ומצוה".

הרב הגאון שלום ארוש שליט"א

וזה למעשה ההגדרה למושג "גלות" – שהאדם לא רוצה את האמת, והוא מוכן לוותר על תכלית חייו, והעיקר שיהיה לו נוח ושיהיה לו אוכל ומים וכו'. ונדמה לו שכאשר יהיו לו כל התאוות וכל הנוחיות זוהי החירות. לא כן הוא, אלא חירות אמיתית היא רק כאשר האדם רוצה למלאות את שליחותו ולהשיג את תכליתו. נמצא שגלות זה חיים בלי תכלית. וחירות זה חיים עם תכלית. דוגמה נוספת: אחרי שמשה המתיק את המים, הגיעו למדבר סין, וגם שם התלוננו, ככתוב "וילוונו כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר, ויאמרו אלהם בני ישראל מי יתן מותנו ביד ה' בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשבע כי הוצאתם אותנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב..". שוב רואים איך בשביל למלא את הבטן הם היו מוכנים לוותר על הגאולה.

מרן פאר הדור - הרב עובדיה יוסף זצ"ל

נגיעה במקומות המכוסים:

הנוגע ברגליו, צריך לרחוץ ידיו משום נקיות, ונכון שיטול ידיו שלוש פעמים לסירוגין (הליכות עולם ח/א עמ' לו).

מי שהתרחץ, ואחר שנטל ידיו נגע בגופו במקומות המכוסים, כיוון שעדיין גופו נקי ואין בו מלמולי זיעה, אינו צריך ליטול ידיו. אבל הנוגע ברגליו, אף על פי שהן נקיות שעלו מן הרחצה, ראוי להחמיר ליטול ידיו לאחר מכן (הליכות עולם ח/א עמ' לו). כי הרוח רעה שורה על רגליו ואינה מסתלקת ברחיצה. (יבי"א ח/א ד-ה).

אף על פי שהנוגע במנעלים או בסנדלים צריך נטילת ידיים, מכל מקום הנוגע בגרביים נקיות, אינו צריך נטילת ידיים, שרק בנעליים שדורך בהם על גבי הקרקע, וגם שורה רוח רעה על הקרקע, שנאמר "ארורה האדמה בעבורך", לכן צריך נטילה כשנוגע בהם.

אבל בגרביים אין דרך ללכת בהם אלא על ריצפה נקייה, שאין שם רוח רעה. לכן הלושב גרביים או חולצן אינו צריך נטילת ידיים. (יבי"א ח/א ד-ה). כמו שהנוגע בבגדים שעל בשרו מבחוק, אינו צריך נטילה. (אנשים המזיעים הרבה ונודף מגרביהם ריח רע, יש מקום להחמיר בנטילה, יבי"א ח/ט קח,יד). וכן הנוגע בשרוכי הנעליים בלבד אינו צריך נטילה. (ח/ה, שם).

מי שיש לו מכה על ידו האחת, והיא מכוסה בתחבושת או גבס, כשנוטל ידיו שחרית, יטול ידו הבריאה בלבד. ואף על פי כן, יברך "על נטילת ידיים" (יחו"ד ח/ב, יט). ויש מי שכתב, שאם הכניס ידו אחת בבית הכסא או חיך בראשו ביד אחת, יטול שתי ידיו, אולם חומרא היא, ואין צריך ליטול אלא יד אחת. (יבי"א ח/ט קח,טו).

הרב הגאון ראובן אלבז שליט"א

שלוש תכונות הללו (אש מים ומדבר) מסמלות יסוד נוסף הנדרש כדי לזכות לקניין התורה: מסירות נפש.

"אש" - זהו אברהם אבינו אבי האומה היהודית, שנכנס לכבשן האש על אמונת ה'. בלי מסירות נפש אי אפשר לזכות לתורה, "בכל נפשך" - אפילו הוא נוטל את נפשך (ברכות נד ע"א).

"מים" - אלו מים סוף, שעם ישראל נכנסו לתוכם עד צווארם. "ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה" (שמות יד, כב). באותה העת, לא רק יחידים מסרו את נפשם לה', אלא עם ישראל כולו השליך את נפשו מנגד ושמע לדבר ה'. כולם נכנסו לים סוף כציווי ה'. מסירות הנפש הזו הכשירה אותם להיות עם ה' ולקבל את התורה.

"מדבר" - זו מסירות נפשם של ישראל שהלכו "במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקב וצמאון אשר אין מים" (דברים ח, טו). המדבר אינו מקום חיים לבני אדם, אורבות בו סכנות גדולות לאדם. אבל אם זהו ציווי ה' אין שום שאלות ותהיות. יש לקיימו במסירות נפש.

הדרך להילחם ביצר הרע - בדברי חז"ל, טמון רעיון נוסף. היצר הרע כולו אש, הוא בוער בעצמותיו של האדם כאש, חז"ל מספרים בגמרא בקידושין (פא, ע"א), כשיצר הרע ניסה להכשיל את רב עמרם חסידא, הוא צעק בקול "דמא קלא: נורא בי עמרם!" - אש בבית עמרם! ולאחר שהשביע אותו שיצא ממנו "נפק מיניה כי עמודא דנורא" - יצא ממנו כמו עמוד של אש. השאלה הגדולה היא - איך אפשר לכבות את האש הגדולה הזאת ולהתגבר עליה? תשובה בשבוע הבא..

העלון מוקדש להצלחת:

- מור אבי אוריאל בן ציפורה
- מרת אימי ויויאן בת נוריה
- עזרא בן נאוה
- בת חן בת עירית
- גיא בן איריס
- אליעד אליהו בן אריאלה
- אלעזר בן כוכבה
- בר בן טליה
- שלמה ואסתר חמרה
- ילדיהם הודיה רפאל ומיכאל

העלון מוקדש לרפואת:

- צ'יצ'אן בן ביסקה
- מרים בת אסתר בלור
- חזלה בת חביבה
- ליטל בת אורנה חווה
- אהוד בן רבקה
- ראובן בן חנה
- דביר בן גאולה